

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 13. Divi Caroli & Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli oppida ab
Mamalucis destruuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

mentorū reticulo, eduxere. Totam denique Tucumaniam labore & fructu ferme pari è Collegiis emissi Sacerdotes nostri, Tucumanienſis Episcopi votis obſecundantes, & ab ipſo facultate ampliffimā inſtructi, luſtravere. Quamquam cæteris antecellebat zelus Gaſparis Oſorii, clariffimo Martyrio, uti videbimus, præudentis: qui ad Chaquenſem provinciam gradum facturū, Ocloïas hoc anno oppido feliciter incluſit.

OCLOÏARUM gens in Peruvia & Tucumania finibus Cucuiſenſis Hispanorum oppidi ditione clauditur. Eos olim Franciſciani Patres, Episcopi miſſi, ad Fidem ſollicitarant, & alterius Ordinis Religioſus eorum aliquot curſim baptizaverat: ſed jam à multis retrò annis Ethnici æquè ac Neophyti, dæmoni mancipati, antiquo more ſparſim ſine Sacris & Sacerdotibus vivebant, dolebantque omnes miſerimæ gentis fortem: Ochoïa in primis potens Cantaber, cui Ocloïæ commendati erant, remedium poſtulabat ab Gaſpare Oſorio, in ſpem Chaquenſis Provinciæ intento: conſtabat enim per Ocloïarum fines Chaquenſes adiri poſſe. Capto expeditionis conſilio, Oſorius ipſe & Ignatius Medina è Cucuiſenſi urbe egreſſi, per abrupta montium iter facientes, tandem ad Ocloïas penetravere. De quorum conditione factâ indagine, reperere pacatâ indolis homines eſſe, Ariolorumque oſores, & ſolo Chriſtianorum Sacerdotum defectu avitis erroribus implicitos: nec dubium videri, ſi noſtrorum Myſteriorum magiſtros nanciſcerentur, partibus Chriſti omnes ad hæſuros. In Sicaiaenſi primo regionis pago, gentis primoribus conciliatis, multos ſalutaribus undis expiavere. In aliis locis centum infantes, & adultæ gentis quamplurimos, Chriſtianos fecere. Exinde Oſorius ad Guiſparas, & Medina ad Guarcontes delati, propenſos Barbarorum animos habuere. Inde per Homoguacarum terras non ſine utilitate regreſſi, Medina proſſigatam nimis laboribus valetudinem reſecturus, Salram delatus eſt; ſed Oſorius, curatis per Quadageſimam Cucuiſenſibus, Ocloïas cum Antonio Ripario Societatis Sacerdote repetens, omnem induſtriam in id intendit, ut gentem per viculos ſparſam in unum locum, commodiùs tradendæ Catecheſeos ergò, reduceret. Re divulgatâ, finitimi Caſiquii, tranſmigrationem profeſſi, undecimo ab Cucuiſenſi urbe lapide ſedem ponere cœpere, quibus pederentim interiores populi Sociorum invitatu accedentes, conſtructo templo, ædes ſuas in formam oppidi, magnâ Hispanorum approbatione, erexere. Sic ſexcenti Ocloïæ, ſuſcepto Baptiſmo, magnâ Sociorum curâ Chriſtianum jugum ſubiere: quos interjecto tempore Oſorius Ignatio Medina, priſtinæ valetudini reſtituto, ex Majorum præſcripto, regendos inſtruedosque commendavit.

MENSE Januatio trepidum nuncium allatum eſt, Mamalucorum Tupicorumque numerofas cohortes per Caamum & Caaguam, Ethnicorum terras Societatis laboribus deſtinatas, iter habere: iis in animo eſſe, abactis Ethnicis, bipartitò Urvaicenſes, Tapenſesque colonias aggredi, & gradu factò totum Paramam corrumpere. Igitur ad arma clamatum eſt: Didaco Alfaro, Sociorum omnium præfecto, ad juſtam deſenſionem omnium oppidorum populos animantè. Ex ſingulis coloniis delectu habito, ad Apoſtolorum Urvaicæ coloniam, quò hoſtis tendere videbatur, condictum eſt: cujus coloniæ incolæ, concepto medullitùs metu, ad ſylveſtria latibula, deſertâ imbelli turbâ, confugere. Quâ re cognitâ, aliorum Neophytorum auxiliariorum turmæ, ſuis vicibus diſſiſi, inordinatim retroceſſere. Interim immincebat hoſtis imbelli Apoſtolicorum turbæ, cum Thereſianis reliquiis in fugam effuſæ, quam indubiè abegiffet, nî Didaci Alfari diligentiâ ad alteram fluminis partem transportatâ, qualemcumque tutelam reperiffet. Hâc prædâ fruſtrati hoſtes, in Apoſtolorum & Sancti Caroli oppida vicinasque villas delati, Caapienſium, Caſapaguaquenſiumque quamplurimis vincula injecere, duabus coloniis unâ depopulatione cum grandi animarum jactura vaſtatis. In Sancti Caroli oppido Societas ſeptem circiter annorum ſpatio bis mille ſeptingentos & triginta ſeptem adultos, necnon mille & ſexcentos infantes: in Apoſtolorum verò colonia pari

temporis

CAPUT
XII.
Apud Ocloïas oppidum
conditur.

Ocloïarum
conditio.

CAPUT
XIII.
Divi Caroli
& SS. Apoſtolorum
Petri & Pauli
oppida à
Mamalucis
deſtruntur.

Numerus
baptizato-
rum.

temporis spatio quinquies mille octingentos & quadraginta-quin que adultæ infantilisque ætatis mortales, uti ex authenticis libris constat, summo labore ritè lotos, Christianis nominibus insigniverat. Sed ex tot mortalibus vix tertia pars ad alia oppida rursus reducta, adhuc tristissimæ calamitatis memoriam, mihi, inter eorum aliquos, dum hæc scribo, viventi, jugiter renovat.

CAPUT
XIV.
Post iteratam pugnam Neophyti oppida deserunt.

VASTATIS his oppidis, in Caaroënsem Caasapaminiensemque agrum vis latronum incubuit. Utriusque regionis incolæ in altera depopulatione ad Paranam transmigraverant: in quorum locum, reedificatis utrumque oppidis, Tapensium coloniarum reliquæ successerant, ad quas tutandas mille & quingenti Neophyti cum armis ex variis locis evocati, Caaroënsi in agro hostibus se opposuere. Prælio factò, multis ex utraque parte vulneratis, & aliquot occisis, antequàm debellarentur, nonnulli Neophyti terrore instigante fugientes, tanquàm si victoria ab Mamalucis staret, more gentis, in signum deditiois Caaroënse oppidum incendere. Igne conspecto, & incendii causâ cognitâ, consternati pueri feminæque amplissimam commiserationis materiam præbuere. Pacata plebe, Socii ad locum redintegratæ pugnæ pergentes, spreto mortis periculo, vulneratis opera tulere. Miserabilis ubique rerum facies erat, seu moribundorum clamores, seu latronum rabiem spectares. Neutri parti victoria stetit: utriusque post prælium ad sua se recipientibus. Sequenti die imbellis turba è Caaroënsibus ruinis & imminenti periculo educta, ad Caasapaguaquensem coloniam sexto lapide distantem, Sociorum curâ, transducta est; quem in locum milites nostri sese retrahentes, de summa rei dum consultant, aliquot è Parana Neophytorum centuriæ in auxilium advenere, admodum opportunè: nam mox hostis ordinatâ acie sese ostentavit. Ad pugnam descensuros Neophytus militari dignitate inter suos eminens, compositis verbis populares alloquens, monuit, ne certamen inirent avito more, sed Christianorum ritu. Ponderus verba habuere; nam ubi ipse in genua se provolvit; milites nostri exemplum sequuti, nomen Dei magnâ voce invocavere; Neophyti omnes ante prælium expiati, Catechumeni salutaribus aquis abluti, & multi cercis, piacularium Agnorum signis, tanquàm sacris lamuletis, donati sunt. Mille & quingenti è nostris pugnam occipere, tanto ardore, ut momento temporis militaria signa diripuerint, & luculentâ prædâ potiti, hostes retrocedere coactos, ad proximum nemus abegerint. Qui ad solitos dolos devoluti, ubi se palamentis munivere, noctu, ut crederentur fugisse, ignibus extinctis, summum silentium tenuere. Quâ specie decepti Neophyti, ad prædandum in eorum munitionem ire ausi, incautæ temeritatis pœnam luerunt: nam hostes ex improvise explosis bombardis, uno è præcipuis occiso, & aliquot vulneratis, cæteros fugavere; qui inopinato metu consternati, persuaderi deinde non potuere, ut hosti resisterent. Sed effusâ fugâ, plerique non ante constitere, quàm ad Piratiniensem agrum pervenirent. Reliqui, Didaco Alfaro adnitente, eodem concessere. Sic hostes, summo Sociorum dolore, Caasapaminienfi & Caaroënsi regione potiti sunt: ubi hæctenus Societas supra novem millia Barbarorum ad humanitatem Fidemque reduxerat. In hoc felices, quòd plerique ad Paranam (uti supra planum factum est) reedificatis oppidis, antiquum Religionis decus tutioribus in locis adhuc conservent.

Neophyti feliciter pugnant.

Mamalucorum dolus.

CAPUT
XV.
Variâ fortunâ pugnat, & Divi Nicolai oppidum cis Urvaicam retrahitur.

EX quinque oppidis Urvaicensis Provinciæ trans ipsum Urvaicam positis, unum Piratinienfe stabat. Ex quo oppido, utpote hostibus exposito, Didacus Alfarius cis ipsum flumen imbellem turbam admodum opportuno tempore retraxit: nam non plures dies intercesserant, cum exploratores nunciavere, Mamalucos ulteriores prædæ intentos, inter Caasapaminiensem & Caaroënsem agrum adhuc versari. Plerique Neophytorum, post nuperrimum consuetum, rati hostes in Brasiliam abivisse, positâ belli curâ, oppida sua repetierant, quos revocare difficile erat: raptim tamen armati circiter mille Barbari primis Mamalucorum impetibus sese opposuere, donec auxilia contraherentur: quinque horas pugna tenuit, æquato ferè damno, octoginta ex utraque parte vulneratis, pauculisque desideratis.

Dirempto